

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce:

Městys Černá Hora
sídlem náměstí Míru 124, 679 21 Černá Hora
zastoupeného advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 502/42, 615 00 Brno

proti

žalovanému:

Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

za účasti osoby
zúčastněné na řízení:

„Svazek vodovodů a kanalizací“ měst a obcí
sídlem 17. listopadu 24, 680 01 Boskovice
zastoupeného advokátem Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D.
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2023, č.j. JMK 77004/2023

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2023, č.j. JMK 77004/2023, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to k rukám žalobcova advokáta JUDr. Radka Ondruše do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. V řešené věci jde o nárok, který uplatňuje žalobce (dále též „městys Černá Hora“) vůči osobě zúčastněné na řízení (dále též „Svazek“). Svazek je dobrovolným svazkem měst a obcí. Městys Černá Hora z něj ke dni 31. 12. 2015 vystoupil. Mezi ním a Svazkem nedošlo k majetkovému a finančnímu vypořádání, městys Černá Hora se proto obrátil na Krajský úřad Jihomoravského kraje s návrhem na zahájení sporného řízení o majetkové a finanční vypořádání. Svazek ve sporném řízení vznesl vzájemný návrh. Krajský úřad ve věci vedl řízení pod sp. zn. S-JMK 33/2019. Přezkum rozhodnutí ohledně vzájemných návrhů je předmětem soudních řízení vedených u krajského soudu pod sp. zn. 29 A 118/2021 a 29 A 120/2021.
2. Žalobce dne 28. 12. 2022 podal k žalovanému další návrh na zahájení sporného řízení na vydání bezdůvodného obohacení, které vzniklo Svazku tím, že pobíral nájemné za užívání vodohospodářského majetku na území žalobce za rok 2020 od společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s. Žalovaný o tomto návrhu vedl řízení pod sp. zn. S-JMK 182249/2022 a v napadeném rozhodnutí návrh žalobce zamítl.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.
4. Městys navrhuje zrušit napadené rozhodnutí, neboť žalovaný ve sporném řízení postupoval nezákonně. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Přes pravomocná rozhodnutí žalovaného, Ministerstva vnitra i Krajského soudu v Brně, je žalobce přesvědčen, že jeho členství ve Svazku nikdy nevzniklo.
5. Žalovaný dle názoru žalobce postupoval podle nesprávného znění stanov. Namísto znění stanov ze dne 29. 6. 2015 měl žalovaný zjistit způsob vypořádání ze znění stanov ze dne 28. 6. 2015, tedy znění platného ke dni oznámení vystoupení žalobce ze Svazku (9. 1. 2015). Stanovy Svazku jsou taktéž ohledně způsobu finančního vypořádání nekompletní, neurčité a jednostranné, přičemž žalobce odkázal na relevantní závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014–314. Žalobce dále namítá, že žalovaný nesprávně vyložil relevantní články stanov a nevypořádal se s argumentací žalobce ohledně nutné součinnosti Svazku pro řádné vyčíslení finanční nároků. Z toho důvodu byl žalobce nucen vycházet pro stanovení výše svého finančního nároku pouze z veřejných zdrojů. Jelikož žalovaný odmítl vyžádat od Svazku podklady pro přesné stanovení finančních nároků, zjistil skutkový stav nesprávně a v rozporu s § 50 odst. 1 správního řádu.

III. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

6. Žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl, přičemž zcela odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Připomíná, že byl v době vydání napadeného rozhodnutí vázán pravomocným rozhodnutím ze dne 25. 5. 2021, č. j. KUJI 45306/2021, v němž (mimo jiné) rozhodl o návrhu žalobce na vydání bezdůvodného obohacení za roky 2016 až 2018, tedy o skutkově téměř totožné věci. Dále žalovaný upozornil na rozhodnutí ze dne 11. 5. 2022, č. j. JMK 69839/2022, v němž rozhodl o skutkově obdobné věci, o níž krajský soud vede řízení pod sp. zn. 29 A 66/2022.
7. Svazek ve svém vyjádření uvádí, že dostal svým povinností dle článků 5.8.1. až 5.8.5. stanov pro vyčíslení svých finančních nároků, k jejichž úhradě žalobce následně vyzval. Takto stanovenou částku však žalobce ve lhůtě šesti měsíců ode dne zániku členství ve Svazku nikdy nezaplatil. Svazek se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že stanovy komplexním způsobem upravují finanční vypořádání Svazku a vystupující obce. Z článku 5.7.2. pak podle něj vyplývá, že Svazek je oprávněn užívat infrastrukturní majetek včetně majetku vloženého do hospodaření, který je určený k vydání členské obci podle článku 5.7.1. stanov až do uhrazení finančních nároků Svazku zjištěných podle článku 5.8. stanov. Judikatura potvrdila, že obce v zakladatelské smlouvě svazku obcí mohou i vyloučit nárok na vypořádací podíl vystupující obce, což je případ i situace řešené v článku 5.7.3. stanov. Není proto jediného právního důvodu pro vznik bezdůvodného obohacení. Žalobce taktéž nebyl oprávněn započíst své tvrzené finanční nároky vůči Svazku (§ 170 správního řádu). Podle Svazku je napadené rozhodnutí taktéž přezkoumatelné, s jeho právním hodnocením souhlasí a navrhuje proto krajskému soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

8. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].
9. Na úvod krajský soud poznamenává, že skutkově téměř totožnou věcí se zabýval v rozsudku ze dne 29. 2. 2024, č. j. 29 A 66/2022-160. I v něm se zabýval nárokem žalobce na vydání bezdůvodného obohacení z pronájmu vodohospodářského majetku na území městysu poté, co žalobce vystoupil ze Svazku, pouze s rozdílem kalendářního období (rok 2019), v němž ke vzniku bezdůvodného obohacení došlo. Jiné skutkové či právní odlišnosti oproti nyní řešené věci však krajský soud nezjistil, neměl proto důvodu se od svých závěrů, vyslovených v rozsudku č. j. 29 A 66/2022-160, odchýlit.
10. Při přezkumu rozhodnutí krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je však nucen konstatovat, že v nyní projednávaném případě byla vlivem kasace podkladového rozhodnutí Ministerstva vnitra prolomena zásada vázanosti soudu právním stavem existujícím ke dni vydání napadeného rozhodnutí.
11. Jak vyplývá z obsahu správního spisu, Svazek vznikl zakladatelskou smlouvou ze dne 23. 3. 1993, jejíž součástí jsou stanovy. Zastupitelstvo městyse Černá Hora schválilo dne 30. 12. 2014 vystoupení městyse ze Svazku s ukončením členství ke dni 31. 12. 2015. Následný pokus o vypořádání mezi městysem a Svazkem byl neúspěšný. Jedním z důvodů byla i ta skutečnost, že městys Černá Hora zpochybňoval, zda se vůbec stal členem Svazku. Tato otázka byla předmětem rozhodnutí žalovaného a Ministerstva vnitra ze dne 8. 9. 2017, č. j. MV-30286-22/OD-2016, kdy oba správní orgány potvrdily, že členství městyse Černá Hora

vzniklo dne 20. 4. 1993 a nepřetržitě trvalo až do dne 31. 12. 2015. Ke správní žalobě městysu ve věci rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 13. 2. 2020, č. j. 62 A 276/2017-169 tak, že žalobu zamítl a rozhodnutí potvrdil. Městys v průběhu správního řízení i v žalobě upozorňoval, že proti uvedenému rozsudku podal kasační stížnost, o níž Nejvyšší správní soud v době podání správní žaloby v této věci nerozhodl, a implicitně proto v žalobě naznačoval, že i v současnosti hypoteticky nemusí být členem Svazku, což by mělo eventuální vliv nejen na zákonnost napadeného rozhodnutí, ale i na způsob vypořádání „majetku“ Svazku.

12. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí řídil závěry rozsudku krajského soudu č. j. 62 A 276/2017-169 ohledně členství městysu Černá Hora ve Svazku.
13. Z úřední činnosti je však krajskému soudu známo, že Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 1. 2024, č. j. 3 As 74/2020-77, zrušil rozsudek krajského soudu č. j. 62 A 276/2017-169 i rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 9. 2017, č. j. MV-30286-22/OD-2016, a věc vrátil ministerstvu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud uzavřel, že podpis zakladatelské smlouvy Svazku starostou městysu Černá Hora dne 23. 3. 1993 byl absolutně neplatným právním úkonem. *„Dospěly-li tedy správní orgány v řízení vedeném dle § 142 správního řádu k závěru opačnému a dovodily-li, že (uvedeným úkonem) členství stěžovatele v tomto svazku vzniklo dne 20. 4. 1993 (registrací dobrovolného svazku) a trvalo až do 31. 12. 2015, jde o závěr chybný. Pokud krajský soud závěry správního orgánu aproboval, jeho rozsudek, stejně jako rozhodnutí žalovaného, z hlediska zákona neobstojí“*.
14. Žalovaný ohledně posouzení nároku žalobce na bezdůvodné obohacení Svazku z pronájmu infrastrukturního majetku na území žalobce za rok 2020 logicky vycházel ze svých závěrů, k nimž dospěl v rozhodnutích ze dne 25. 5. 2021, č. j. KUJI 45306/2021, a ze dne 11. 5. 2022, č.j. JMK 69839/2022, neboť v nich rozhodoval o obdobných nárocích, pouze za jiná období let 2016 až 2018 a roku 2019. Je proto pochopitelné, že v otázce členství žalobce a rozhodného znění stanov vycházel z citovaného rozhodnutí. Podkladem citovaných i napadeného rozhodnutí pak nicméně bylo rovněž rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 9. 2017, č. j. MV-30286-22/OD-2016, které však Nejvyšší správní soud zrušil. Vzhledem k tomu, že členství městysu Černá Hora bude znovu posuzovat Ministerstvo vnitra, krajskému soudu nezbyvá, než napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, neboť napadené rozhodnutí vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu (zejména tedy posouzení otázky prokázání existence členství městysu Černá Hora ve Svazku).

V. Závěr a náklady řízení

15. Krajský soud proto z výše uvedených důvodů podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
16. Krajský soud rozhodl ve věci samé bez jednání podle § 76 odst. 1 s. ř. s..
17. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce dosáhl v řízení plného úspěchu, a proto by měl právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.

18. Odměna zástupce (advokáta) žalobce a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, naopak repliku žalobce soud neshledal za účelně vynaložený úkon, s ohledem na absenci její relevance pro daný právní názor krajského soudu - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č.j. 7 Afs 56/2010-59) ve výši $2 \times 3 \times 100$ Kč a dva režijní paušály ve výši 2×300 Kč, tedy celkem 6 800 Kč. Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 1 428 Kč odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč.
19. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.
20. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení soud plnění žádné povinnosti neuložil, krajský soud jí náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v souvislosti s plněním povinnosti, uložené soudem, žádné náklady nevznikly, a na náhradu jiných nákladů řízení ze zákona nárok nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. dubna 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu